

Maria Joczowa

"Rękopis znaleziony w Saragossie"
Jana Potockiego na tle polskiej
kultury literackiej XVIII wieku.
(Uwagi i spostrzeżenia), Zdzisław
Libera, "Przegląd Humanistyczny" R.
16 (1972) : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 16/50, 194

1973

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

(II) LIBERA Zdzisław: "Rękopis znaleziony w Saragossie" Jana Potockiego na tle polskiej kultury literackiej XVIII wieku. (Uwagi i spostrzeżenia). "Przegląd "Humanistyczny" R. 16:1972 nr 6 s. 37-43.

Przypominając opinie historyków literatury stwierdzające wysoką rangę "Rękopisu znalezionego w Saragossie" w literaturze europejskiej, a zarazem niewielkie powiązania tej powieści z polską tradycją literacką, autor zastanawia się, czy niektóre zjawiska w kulturze umysłowej polskiego Oświecenia nie wskazywałyby jednak na istnienie takich powiązań. Wspominając przykładowo "Historię na dwie księgi podzieloną" I. Krasickiego, "Diabła w swojej postaci" J. Ch. Bohomolca czy pisma F. S. Jezierskiego, wskazuje na wspólny w wielu wypadkach krąg pojęć i zagadnień z "Rękopisem" oraz na niektóre, charakterystyczne dla literatury oświecenia, podobieństwa formalne, co, pomimo różnicy walorów artystycznych omawianych utworów, skłania do wyrażenia poglądu o związkach powieści Potockiego z prądami ideowymi i kulturą literacką Polski ostatnich trzydziestu lat XVIII wieku.

BP/50/77

M.J.

(II) LIPSKI Jan Józef: Warszawscy "Pustelnicy" i "Bywalscy". Felietoniści i kronikarze. T. 1-2. (Wybór i oprac...) Warszawa 1973, PIW, ss. 408, ilustr. 155 + ss. 490, nrb. 6, ilustr. 84, zł 120.-

Popularna historia felietonistyki warszawskiej z lat 1818-1939, przedstawiona w sylwetkach 177 felietonistów oraz 178 wybranych felietonach, reprezentujących ich twórczość. Uwzględniono tylko felietonistów i kronikarzy piszących w prasie warszawskiej i choćby częściowo uprawiających tematykę warszawską (publikacja ukazała się w varsavianistycznej serii Biblioteka "Syrenki"). Tytuł zawdzięcza książka dwom pierwszym XIX-wiecznym felietonistom: "Pustelnikowi z Krakowskiego Przedmieścia" (Maurycemu Gerardowi Witowskiemu) i "Bywalskiemu" (Józefowi Brykoczyńskiemu). Kilkunastostronicowy wstęp zawiera popularną próbę przedstawienia problematyki gatunkowej i historycznej felietonu, głównie na gruncie literatury i prasy polskiej.

BP/50/78

J.J.L.